

Strategija. Efektyvumas. Vertė

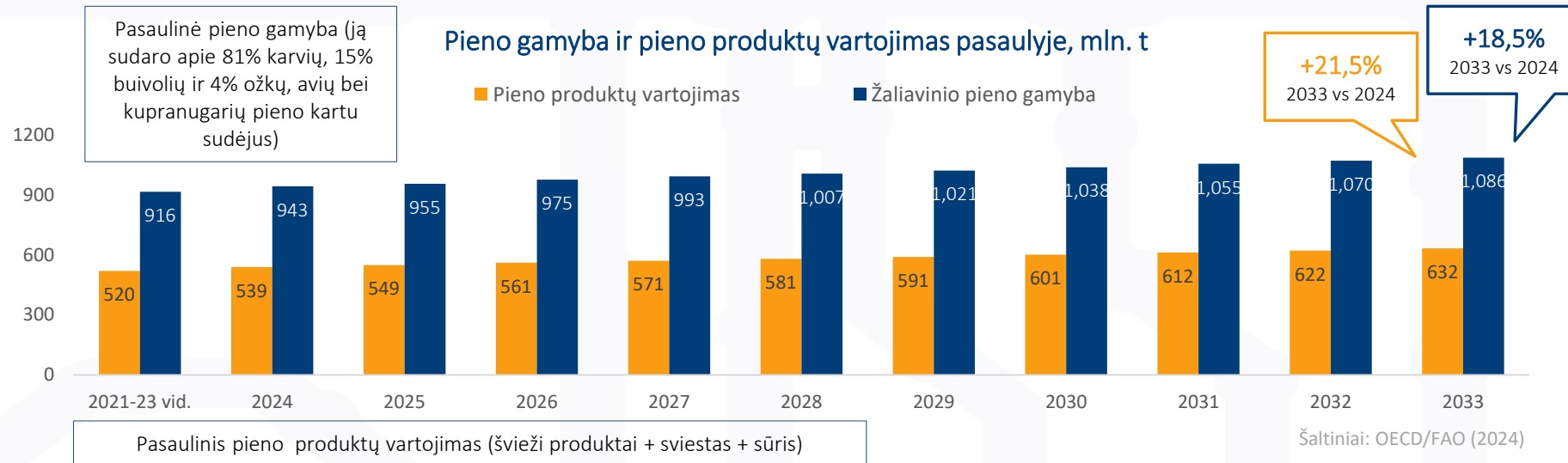
PIENO SEKTORIAUS APŽVALGA

PASAULIS. EUROPOS SĄJUNGA. LIETUVA

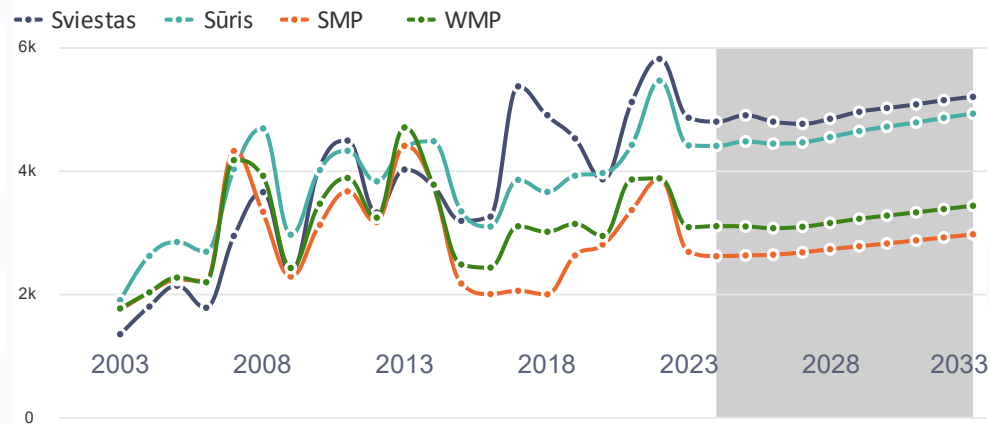
2025 m. sausio 29 d.

Vilnius

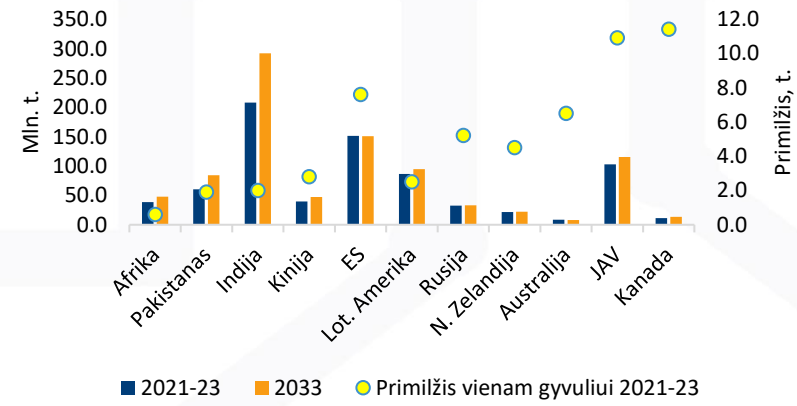
Pasaulinis pieno produktų vartojimas augs sparčiau nei gamyba

Nominalios pieno produktų kainos pasaulinėje rinkoje, USD/t

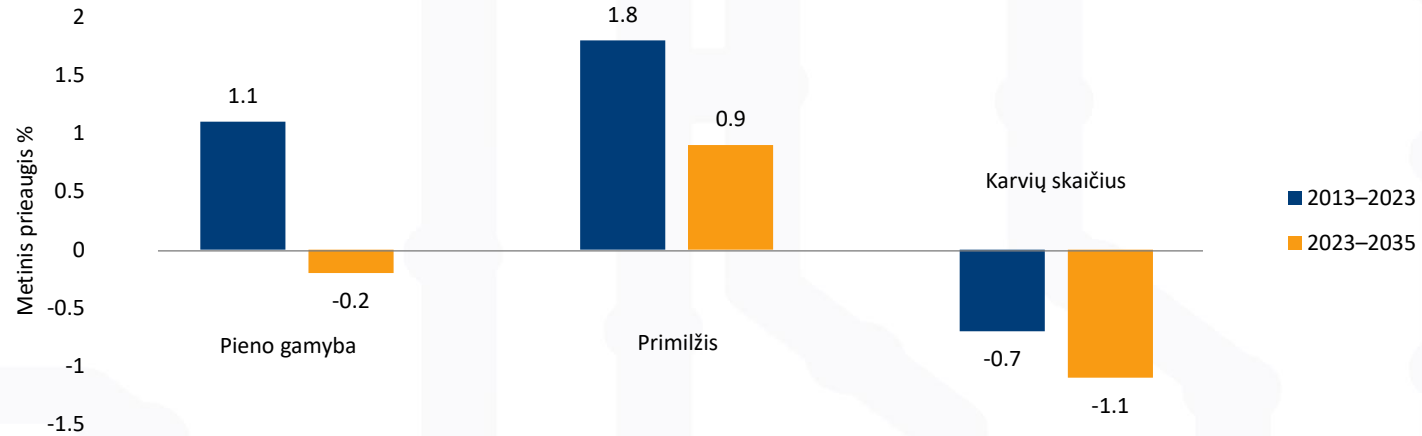

Pieno gamyba ir produktyvumas pasaulio regionuose

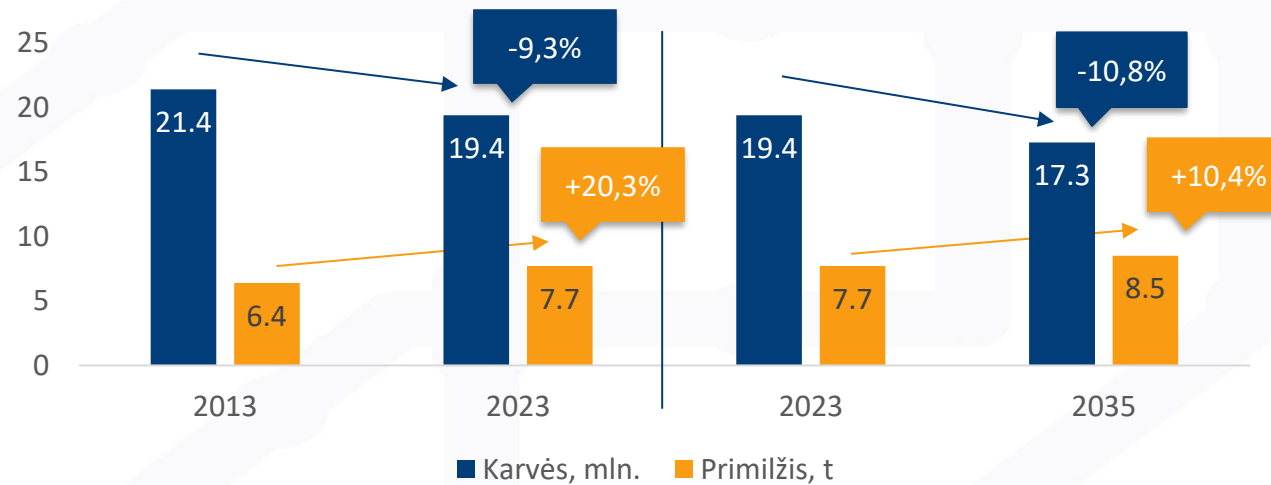
ES tendencijos: gerėja ūkių efektyvumas - karvių mažėja, bet primilžiai auga

ES pieno gamybos, primilžio ir karvių skaičiaus pokyčiai, %

Šaltinis: ES žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinis direktoratas, remdamasis „Eurostat“ duomenimis

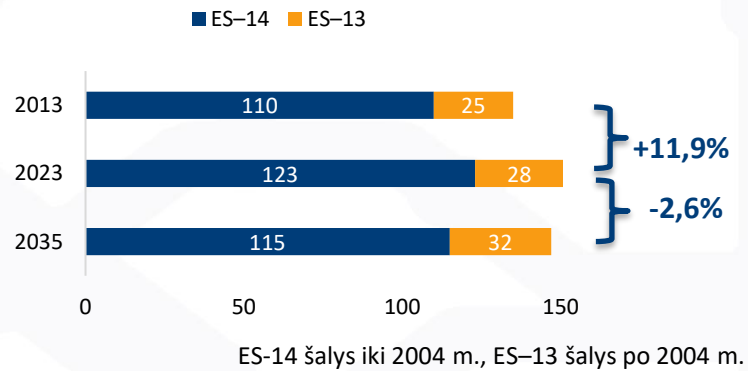
Pieno primilžis nuo karvės ir karvių skaičius ES

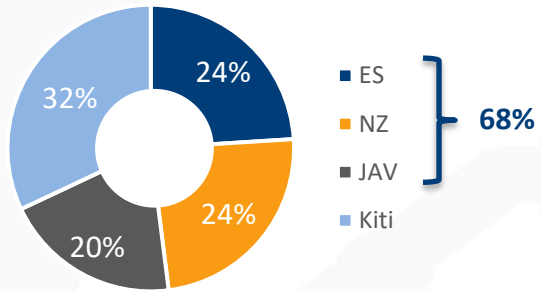
Pieno gamyba mažės ne visoje ES – augimas numatomas ES–13 valstybių

ES pieno sektorius lūžio taške – produkcijos augimą keičia tvarumo didinimas

Pieno gamyba ES–14 ir ES–13 šalyse, mln. t.

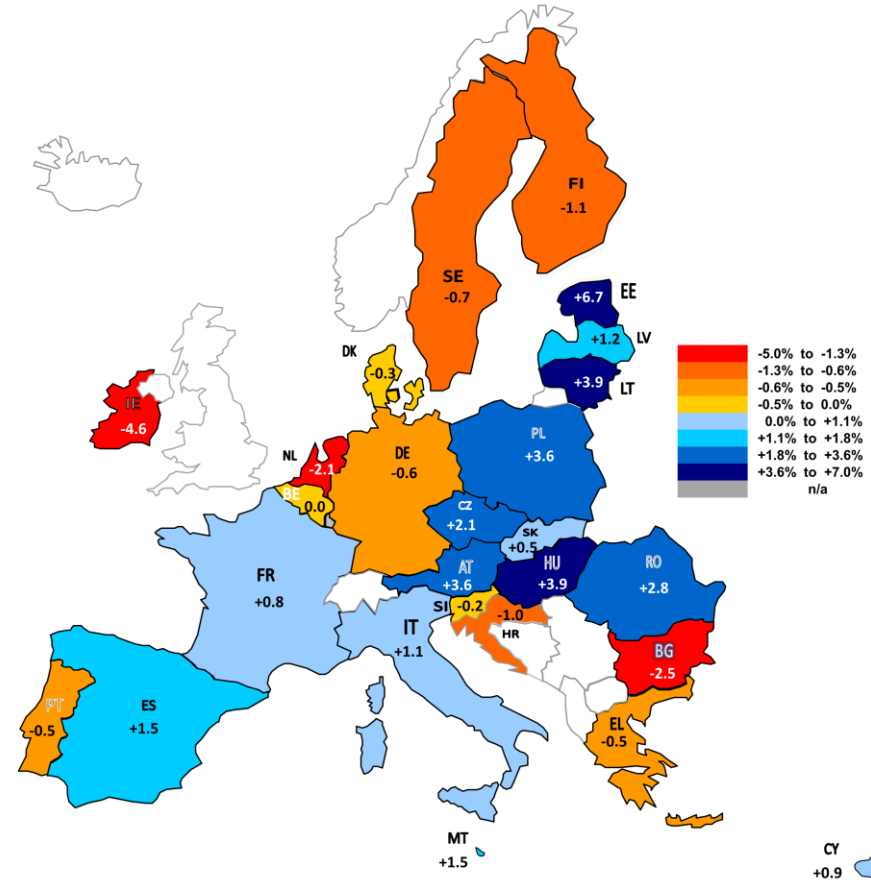
Pieno produktų eksporto struktūra 2035 m.

DG AGRI, EU Agricultural outlook 2023-2035, European Commission, December 2023.

Žaliavinio pieno tiekimo Europos Sąjungoje palyginimas su praėjusiu 12 mėnesių periodu, pokytis, %

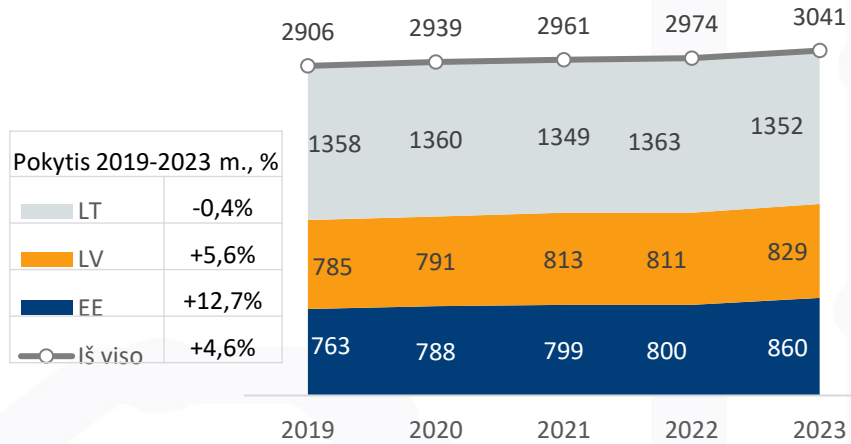
2023 lapkritis – 2024 spalvis vs 2022 lapkritis – 2021 spalvis

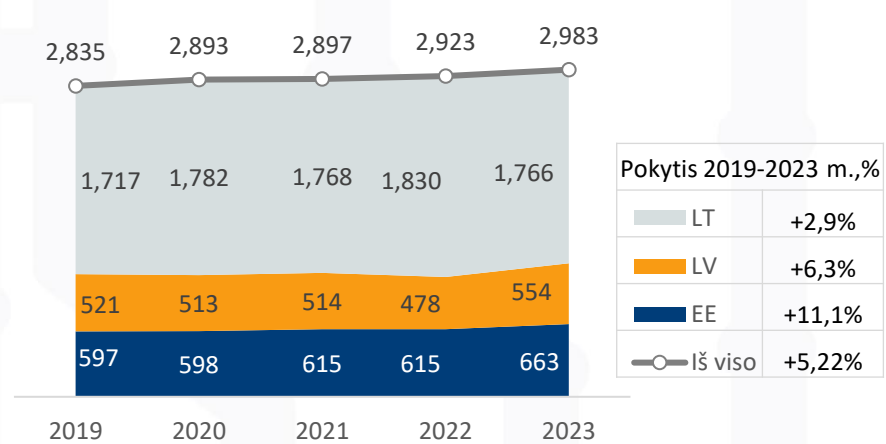
Šaltinis: European Commission / Milk market observatory (MS' Communications to Eurostat, FEGA, AGEA, Reg.479/2010.1(a)1)

Lietuva – Baltijos lyderė pagal pieno gamybą, tačiau jos rinkos dalis kasmet traukiasi

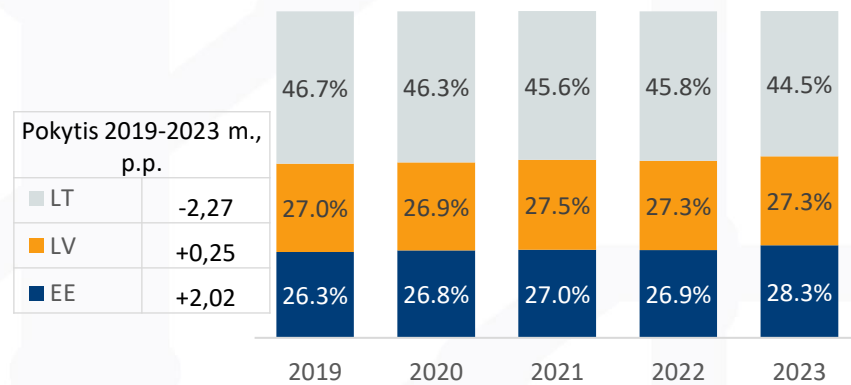
Pieno supirkimas Baltijos šalyse, tūkst. t

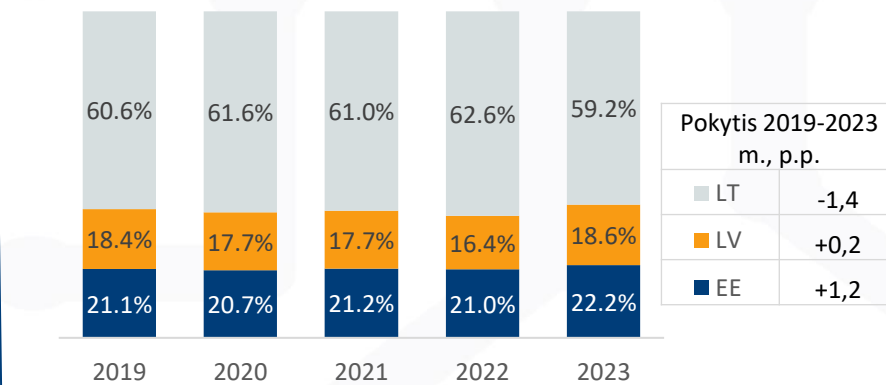
Pieno perdirbimas Baltijos šalyse, tūkst. t

Pieno supirkimo Baltijos šalyse struktūra, %

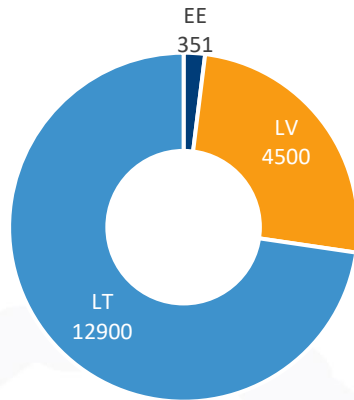
Pieno perdirbimo Baltijos šalyse struktūra, %

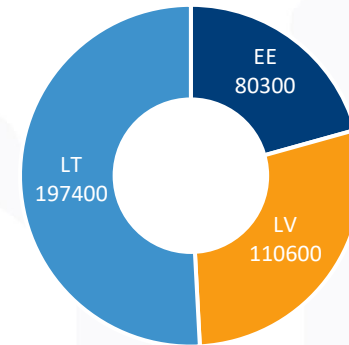
Šaltinis: DG AGRI; Eurostat

Pažangiausi pieno ūkiai – Estijoje, labiausiai atsilikusi struktūra – Lietuvoje

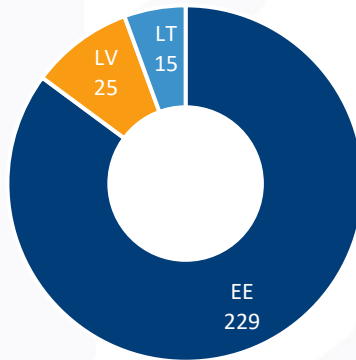
Prekinių pieno ūkių skaičius, 2023 m., vnt.

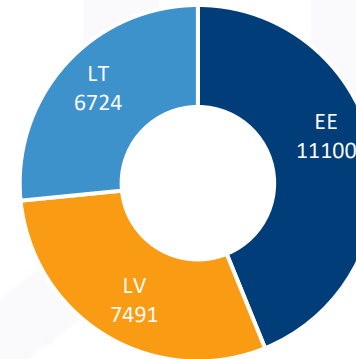
Karvių skaičius pienuose ūkiuose, 2023 m., vnt.

Karvių skaičius, tenkantis vienam ūkiui, 2023 m., vnt.

Primilžis nuo karvės, 2023 m., kg

Šaltinis: ŽŪDC; Lauksaimniecības datu centrs; Eesti Põllumajandusloomade Jõudluskontrolli

Sukuria per **1%** šalies BVP
~1,35 mlrd. Eur
 kai visas ŽŪ sektorius 4,4% BVP

Sukuria darbo vietas daugiau kaip **30 tūkst. gyventojų**

Aukštas produktų konkurencingumas lemia, kad pieno gaminiai yra **#1** maisto pramonės eksporto produktas

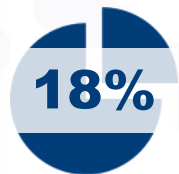
Į eksportą orientuotas sektorius

2023 m.

pajamų pieno perdirbimo sektorius gauna iš eksporto

#1 maisto pramonės eksporto produktas

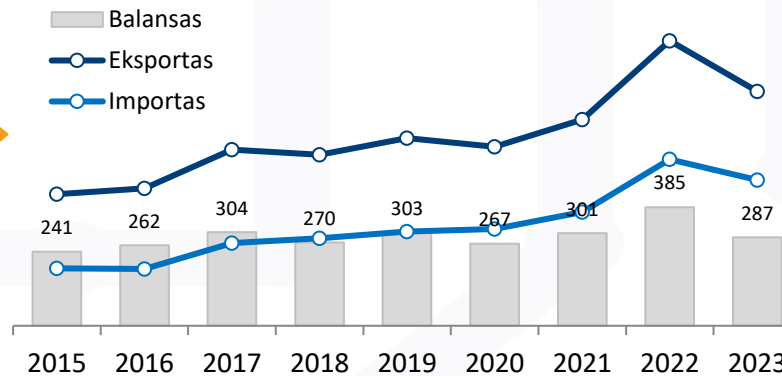

2023 m.

maisto (CPA10) eksporto pajamų generuoja pieno gaminiai

CPA105 Pieno gaminių užsienio prekyba, mln. Eur

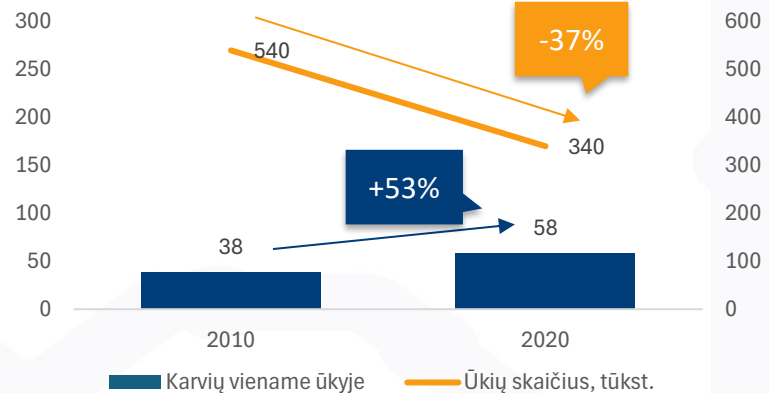
Šaltinis: išskaičiuota pagal Valstybės duomenų agentūros, Eurostat informaciją

Eksportuoja kelis kartus daugiau nei importuoja, taip didindamas šalies BVP

Lietuvoje struktūriniai pokyčiai atliepia ES tendencijas

ES pieno ūkių struktūra

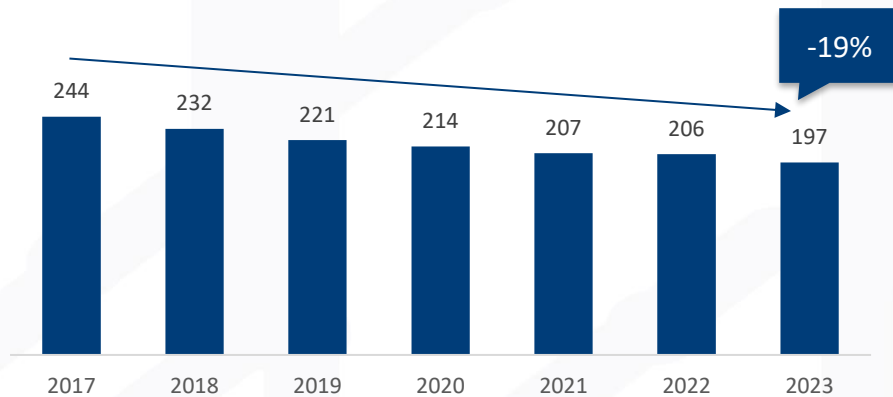

Šaltinis: ES žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinis direktoratas, remiantis Eurostat

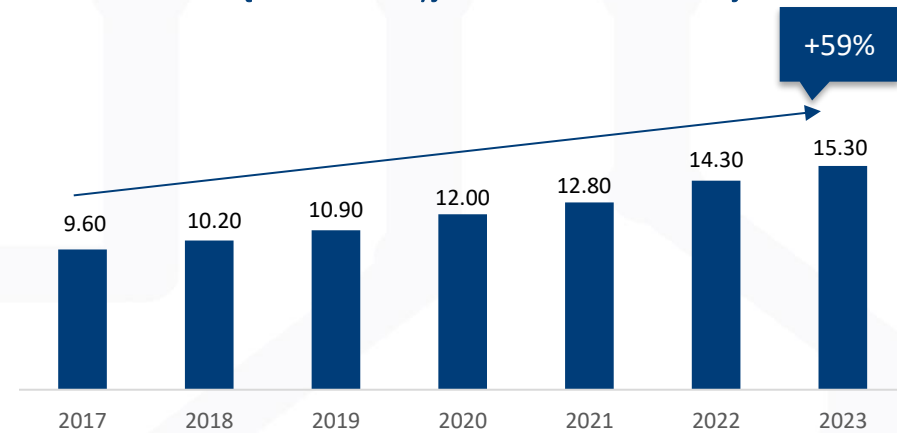
- Struktūriniai pokyčiai Lietuvoje vyksta lėtai
- Stipriai atsiliekame nuo ES vidurkių
- Vidutinis ūkio dydis ES 2020 m. buvo 58 karvės, Lietuvoje – 12
- Atsilikusi struktūra lemia mažesnę primilžio vidurkį
- Taip pat žemą bendrąjį ūkių efektyvumą
- Ir mažesnę supirkimo kainų vidurkį plg. su ES

Šaltiniai: Eurostat, ŽŪDC

Karvių skaičius Lietuvoje 2017-2023 m., tūkst.

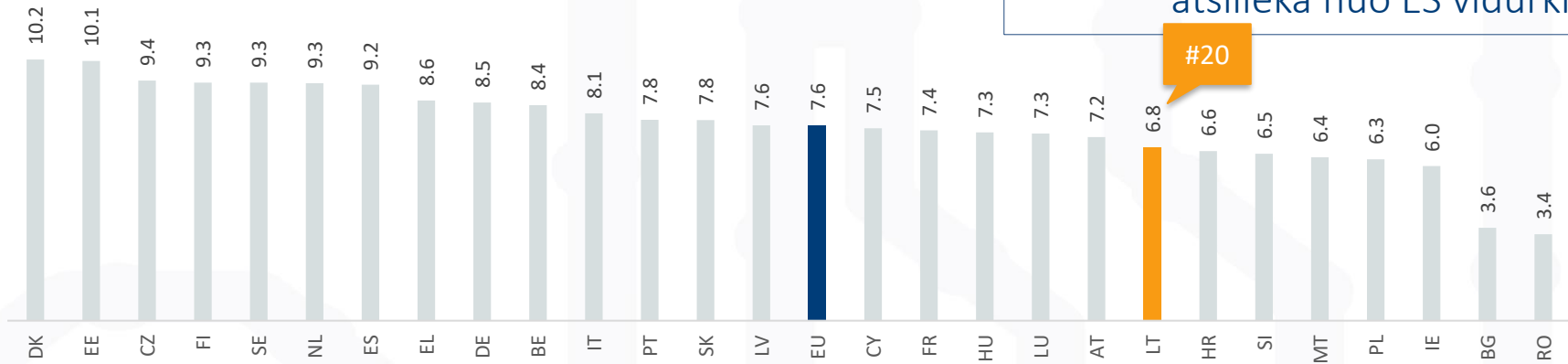

Karvių viename ūkyje vid. skaičius Lietuvoje

Lietuvos pieno ūkiai stambėja, tačiau nuo ES vidurkio atsilieka

Primilžių rodikliai ES šalyse, 2022 m., t. nuo vienos karvės

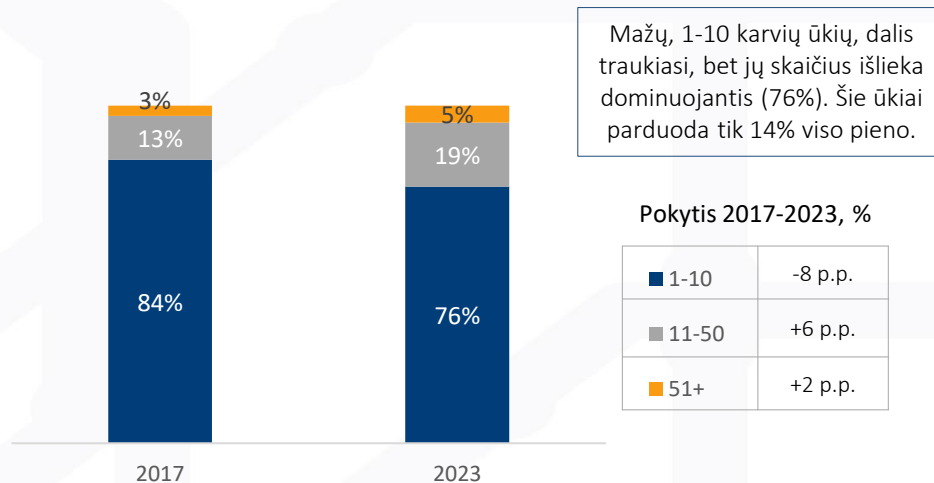

Lietuvoje primilžis stipriai atsilieka nuo ES vidurkio

#20

Šaltinis: Eurostat

Lietuvos pieno ūkių pasiskirstymas pagal laikomas karves, %

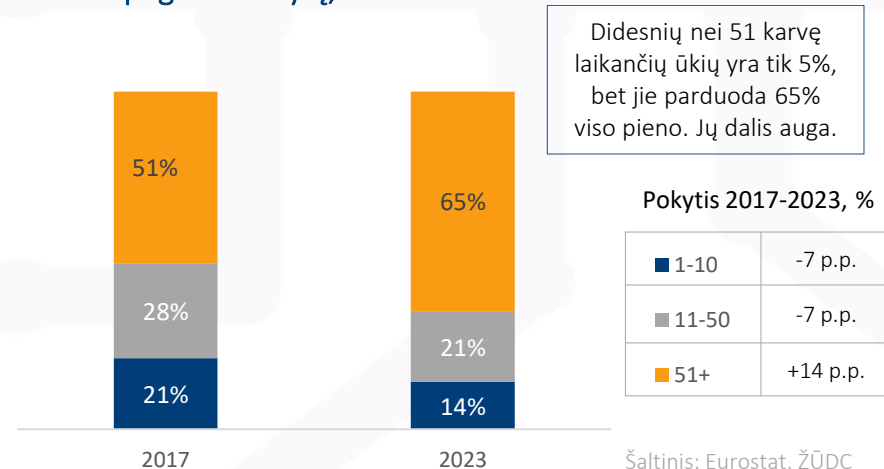

Mažų, 1-10 karvių ūkių, dalis traukiasi, bet jų skaičius išlieka dominuojantis (76%). Šie ūkiai parduoda tik 14% viso pieno.

Pokytis 2017-2023, %

■ 1-10	-8 p.p.
■ 11-50	+6 p.p.
■ 51+	+2 p.p.

Lietuvoje parduoto pieno kiekio pasiskirstymas pagal ūkio dydį, %

Didesnių nei 51 karvę laikančių ūkių yra tik 5%, bet jie parduoda 65% viso pieno. Jų dalis auga.

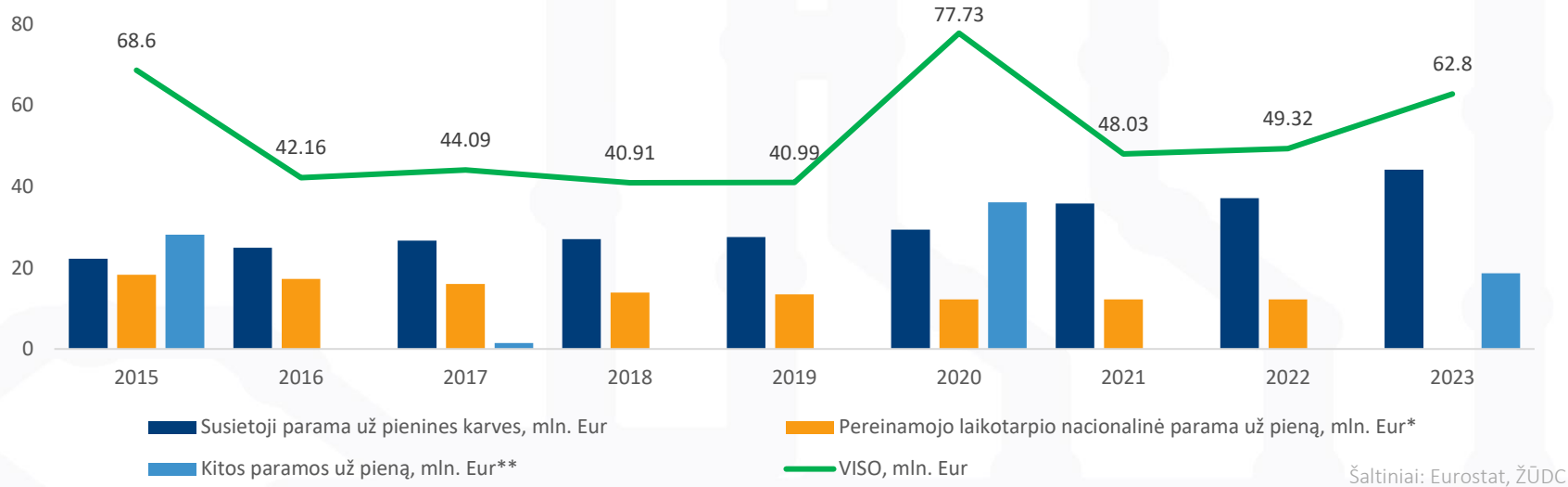
Pokytis 2017-2023, %

■ 1-10	-7 p.p.
■ 11-50	-7 p.p.
■ 51+	+14 p.p.

Šaltinis: Eurostat, ŽŪDC

Pieno sektorius – vienas iš labiausiai remiamų žemės ūkio sektorių

Nacionalinė ir ES parama Lietuvos pieno ūkiams, 2015-2023 m., mln. Eur

2015–2023 m. laikotarpiu iš viso išmokėta 475 mln. Eur paramos.

Paramos rezultatai

- Baltymų ir riebalų kiekio spartus augimas
- Pieno kiekio augimas 2022–2024 laikotarpiu
- Pieno kainos vidurkio augimas (2021–2024)
- Pridėtinės vertės augimas visoje vertės grandinėje

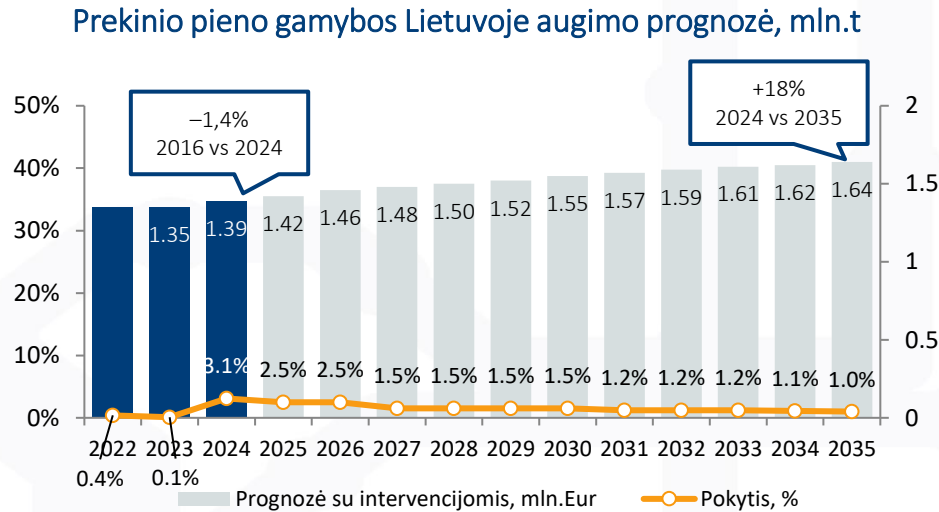

Paramos efektyvumas

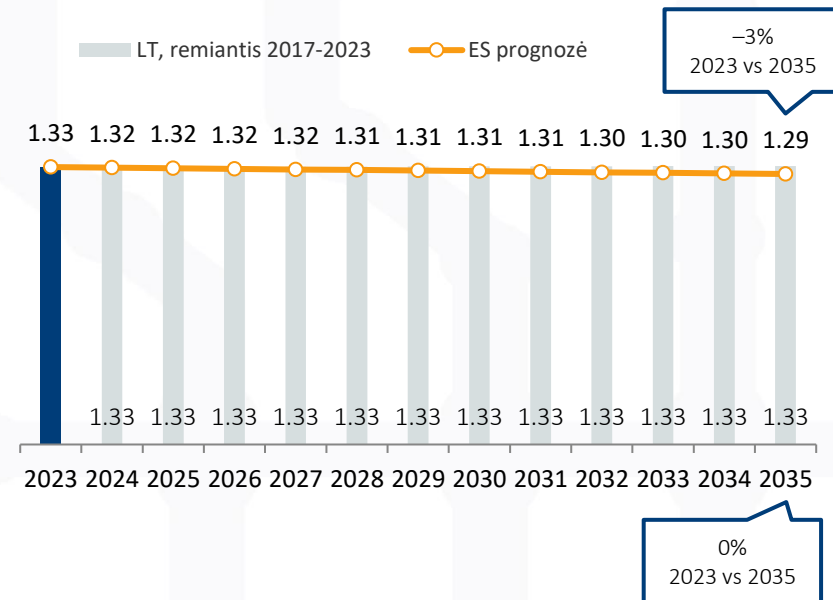
- Atsilikusi pieno ūkių struktūra
- Žemas primilžio vidurkis
- Žaliavinio pieno gamybos stagnacija
- Negautos ūkių pajamos (vs pieno importas)

Lietuvos pieno gamybos apimčių prognozė – augimo scenarijus

Įvertinus intervenciją, Lietuvos pieno gamybos apimčių prognozė yra teigiama

Lietuvos pieno gamybos apimčių prognozė yra neigiama, įvertinus intervencijos trūkumą

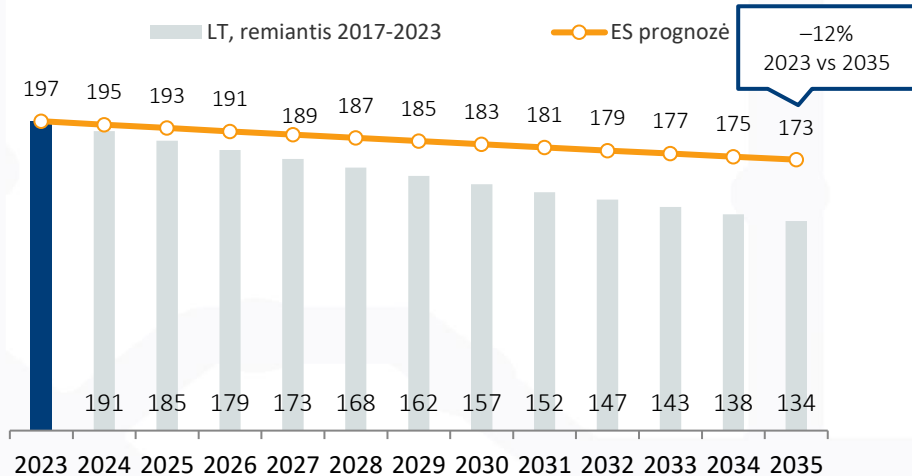

Žaliavinio pieno gamybos Lietuvoje apimtys prognozuojamos remiantis ES pateikiamomis prognozėmis bei Lietuvos faktinėmis karvių skaičiaus bei primilžio dinamikos tendencijomis, taip pat įvertinus intervenciją

Šaltiniai: Eurostat, ŽŪDC

Karvių skaičiaus ir produktyvumo (primilžio nuo karvės) prognozė Lietuvoje

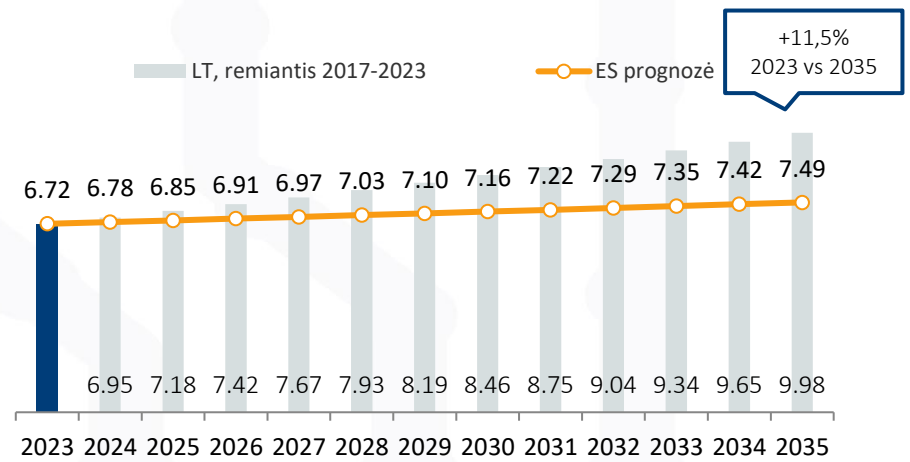
Karvių (pieną parduodančiuose ūkiuose) skaičiaus prognozė, tūkst.

-32%
2023 vs 2035

- Bendras karvių skaičius nuo 2024 m. iki 2035 m. gali mažėti 22–57 tūkst. ribose
- Tai sudaro 2–5 tūkst. karvių per metus 2035 m. karvių skaičius bus 134–173 tūkst. karvių ribose

Primilžio prognozė, t/ karvei

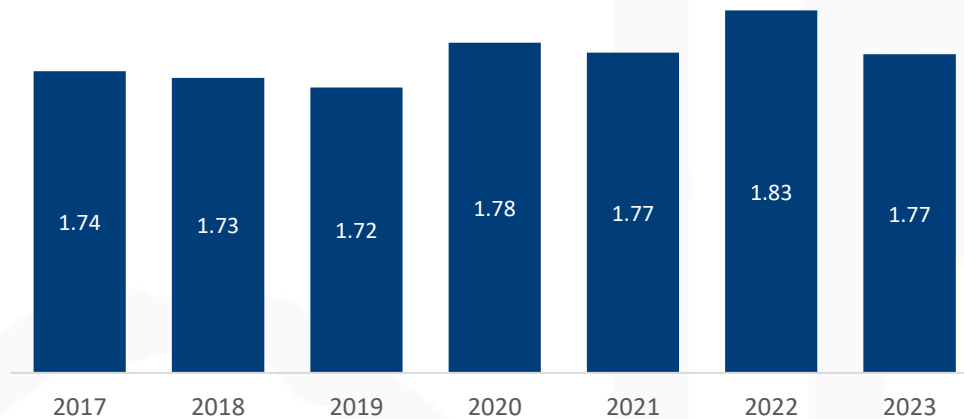
+48,5%
2023 vs 2035

- Bendrasis primilžio vidurkis iš karvės 2035 m. gali būti 7,5 – 10 t ribose

Šaltiniai: Apskaičiuota, remiantis DG AGRI prognozėmis

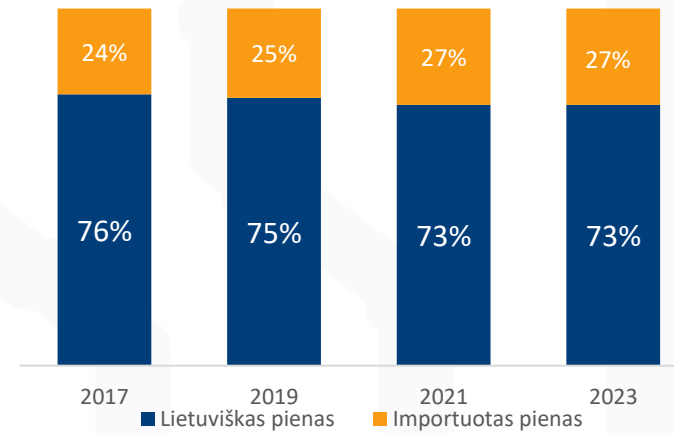

Perdirbamo žaliavinio pieno kiekis, mln. t

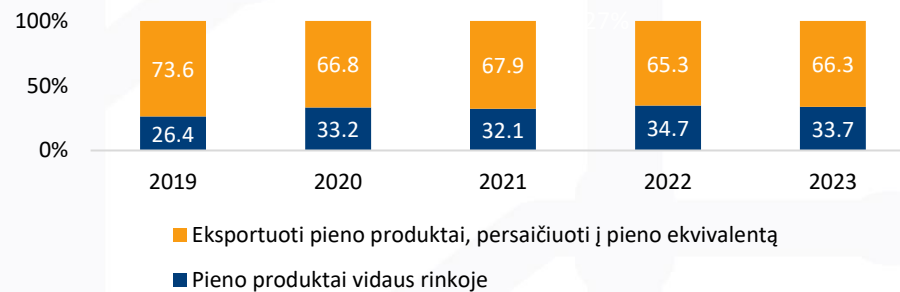

Šaltinis: ŽŪDC

Perdirbamo pieno struktūra pagal žaliavos kilmę
2017-2023 m., %

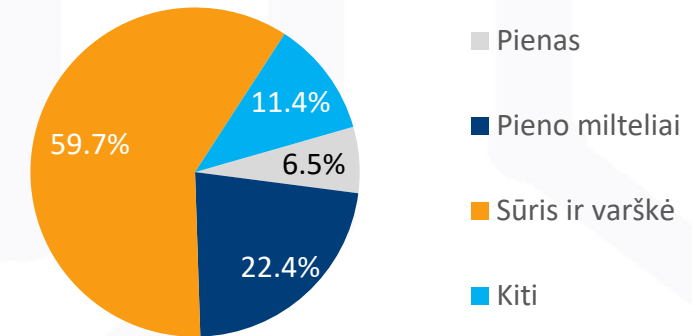

Pieno produktų, perskaičiuotų į PE, pasiskirstymas Lietuvos eksporto ir vidaus rinkose, %

Šaltinis: CLAL

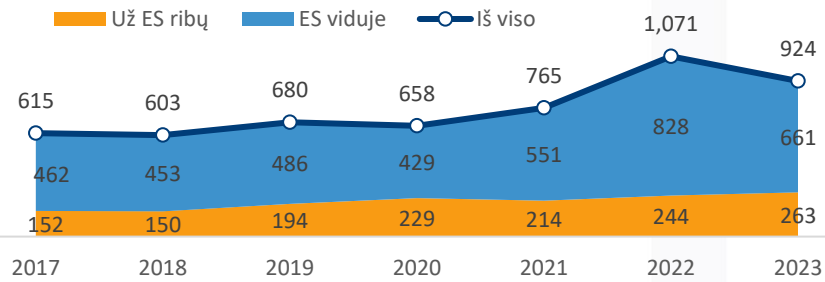
Produktų gamybos, perskaičiuotos į PE, struktūra, 2023, %

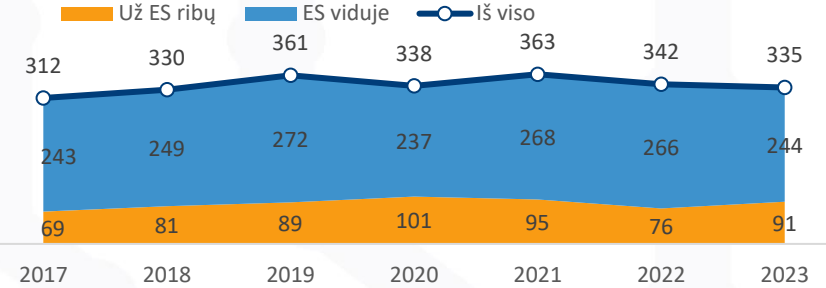
Pieno ekvivalentas (PE) parodo kiek pieno sunaudojama produktams pagaminti.

Pieno produktų eksporto vertė auga

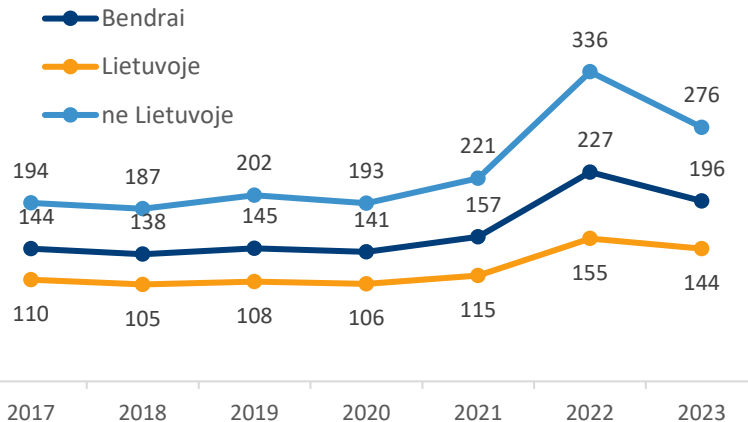
Pieno produktų eksportas, mln. Eur

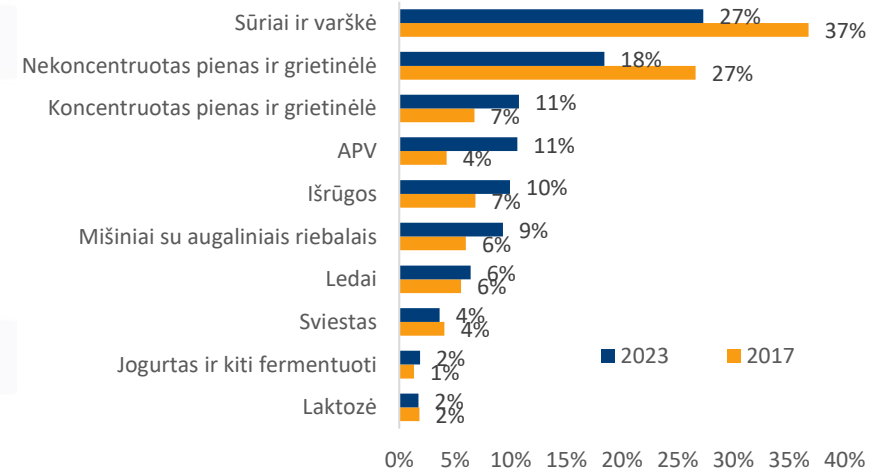
Pieno produktų eksportas, tūkst. t

Vidutinė pieno produktų pardavimo kaina, Eur/ 100 kg

Pagrindinių eksportuojamų pieno produktų struktūra, % (vertė)

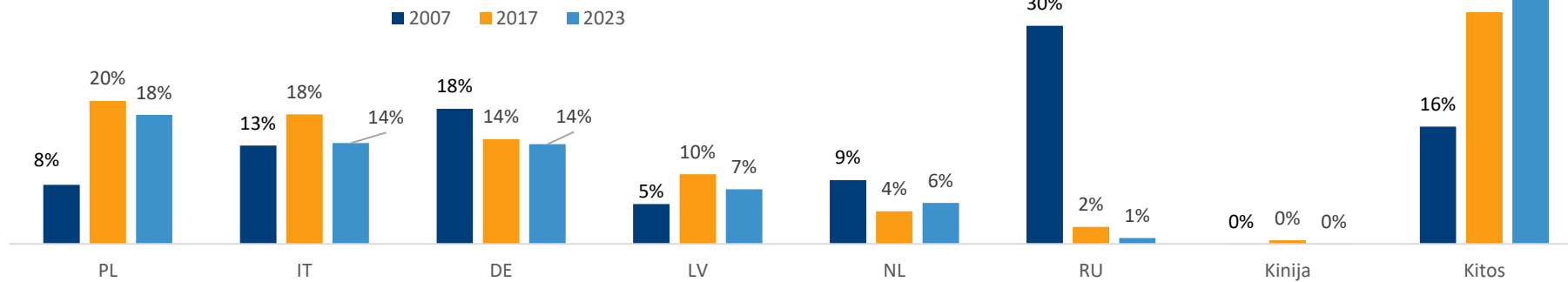

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra

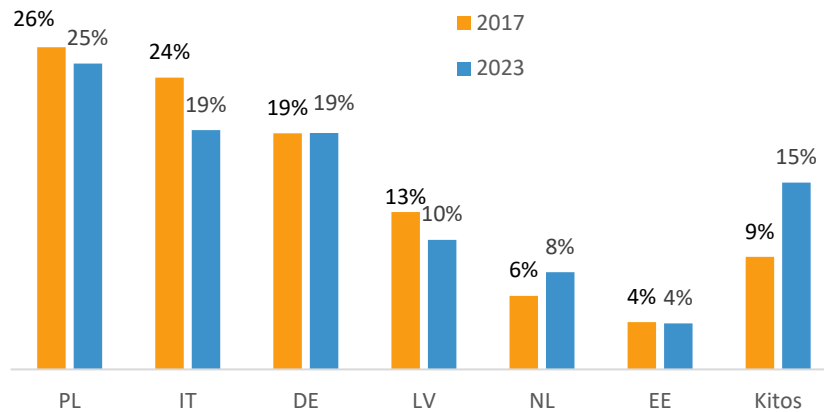
Eksporto rinkos nuolat kinta, tačiau pagrindinės išlieka

Pagrindinės pieno produktų eksporto šalys, % (vertė)

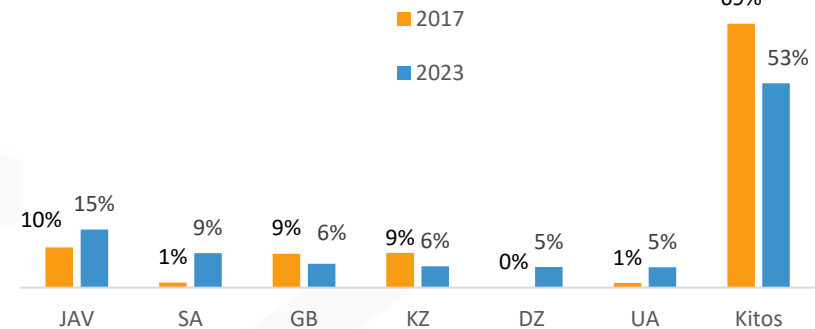
Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra

Pagrindinės pieno produktų eksporto ES šalys, % (vertė)

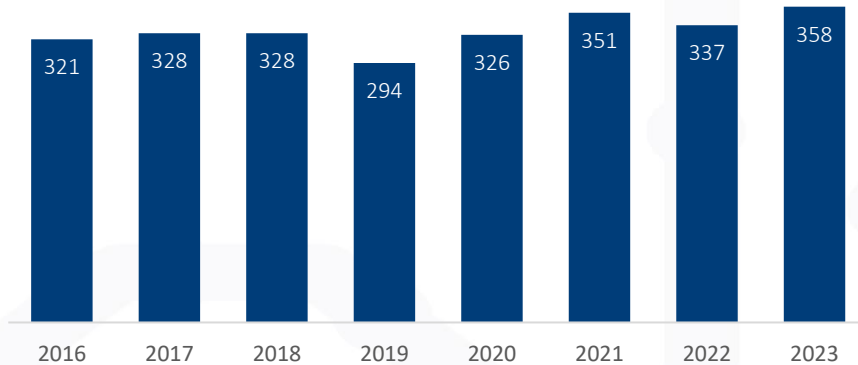
Pagrindinės pieno produktų eksporto šalys už ES ribų, %

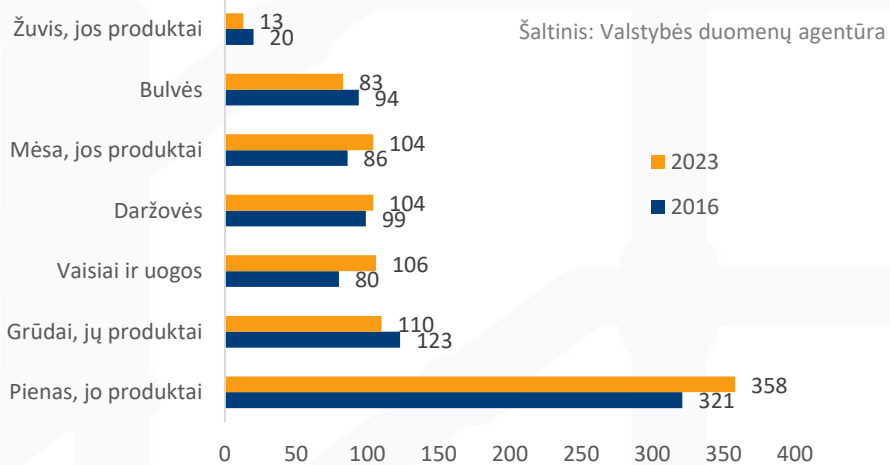
Pieno ir jo produktų vartojimas Lietuvoje auga

Pieno ir jo produktų suvartojimas Lietuvoje, tenkantis vienam gyventojui per metus 2016–2023 m., kg

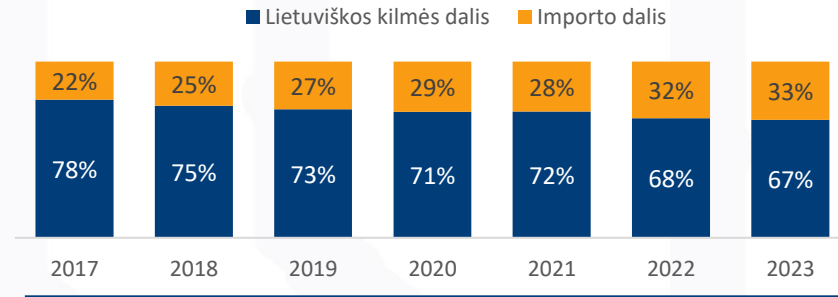
Nuo 2016 m. iki 2023 m. pieno gaminių suvartojimas išaugo 10 %

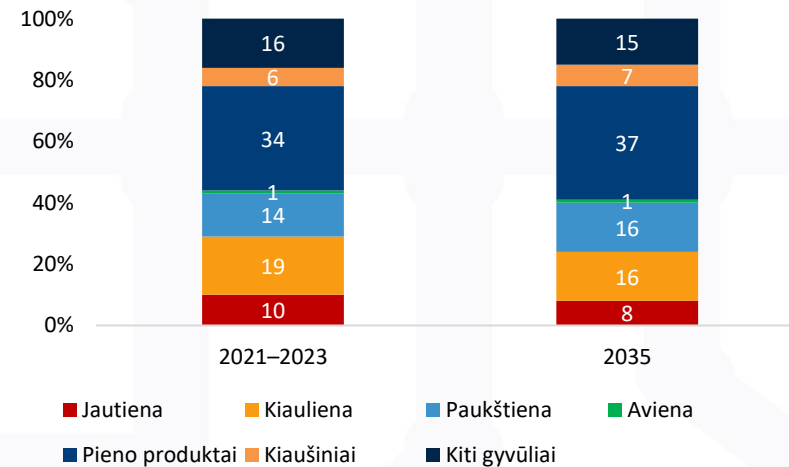
Maisto produktų suvartojimas Lietuvoje, tenkantis vienam gyventojui per metus 2016–2023 m., kg

Vidaus rinkos struktūra, %

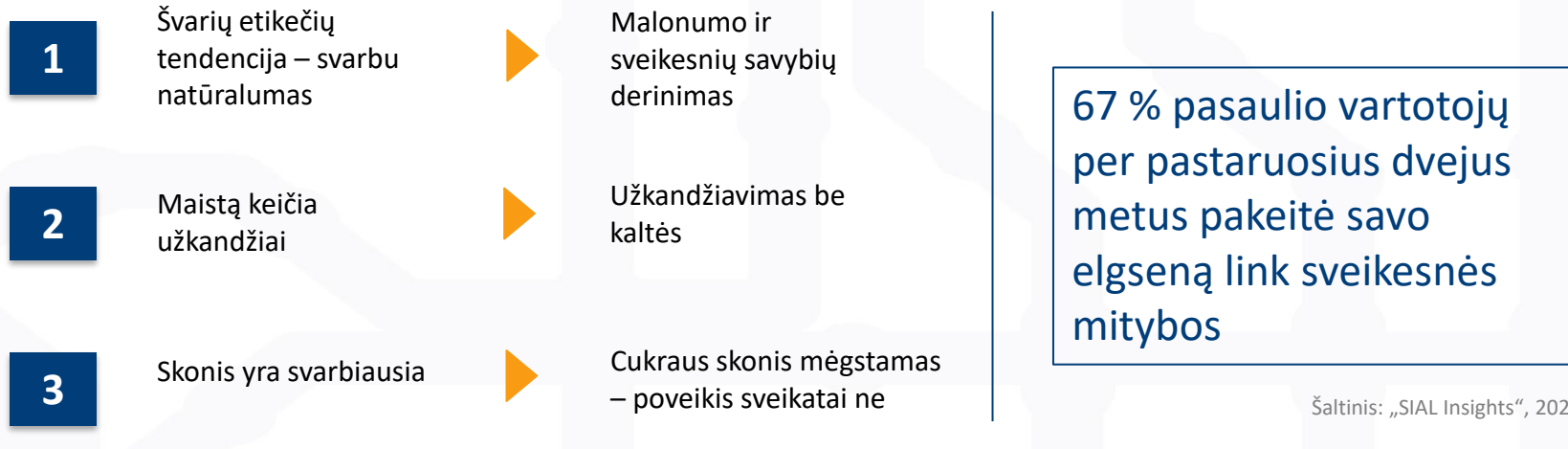
Gyvūninės kilmės baltymų vartojimas ES, %

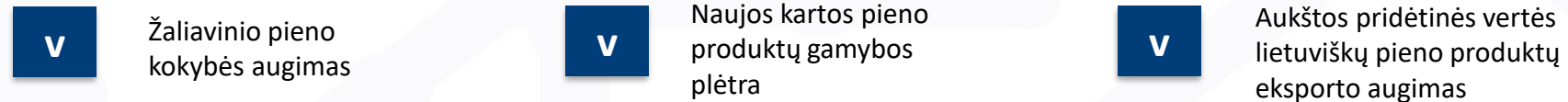
Šaltinis: ES žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinis direktoratas, remdamasis „Eurostat“ duomenimis

Link sveikatos ir funkcionalumo

- ▶ Sveika mityba - svarbiausias maisto pasirinkimą lemiantis veiksnys
- ▶ Maisto gamintojų orientacija į inovatyvių funkcinių produktų gamybą
- ▶ Į aukštos pridėtinės vertės produktų gamybą

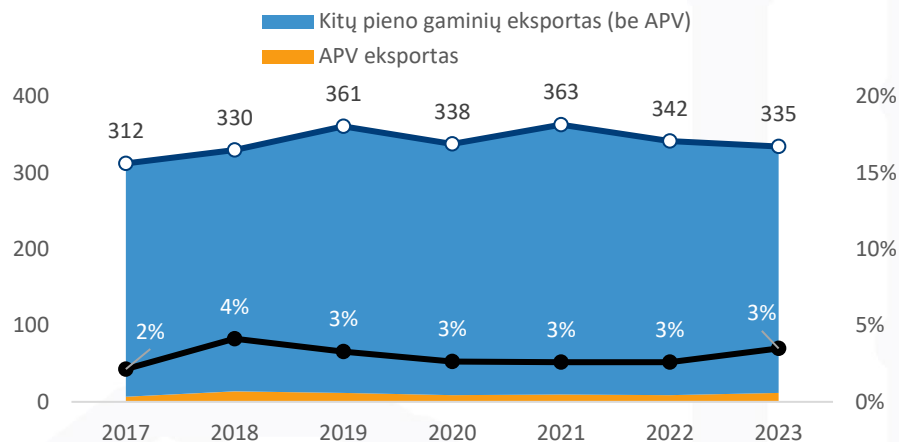

Inovacijos pieno pramonėje – galimybė didinti pridėtinę vertę visoje tiekimo grandinėje

Aukštos pridėtinės vertės (APV) pieno gaminių užsienio prekyba

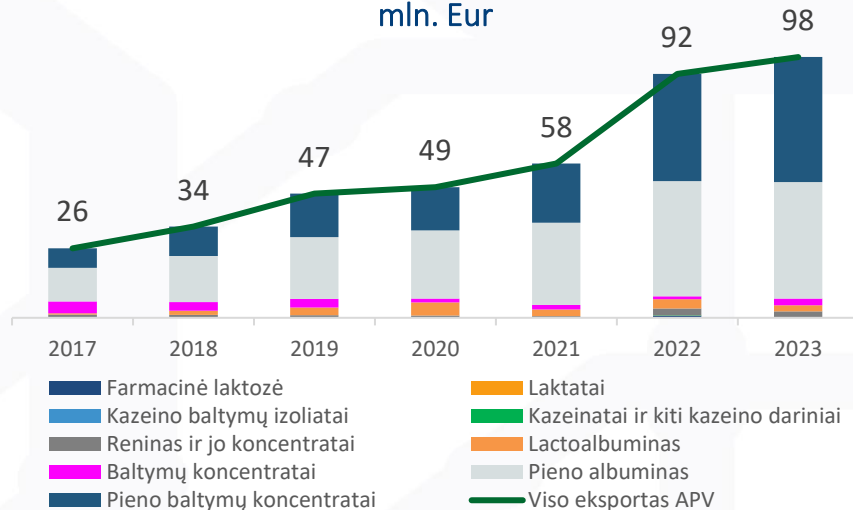
APV pieno produktų eksporto dalis, tūkst. t

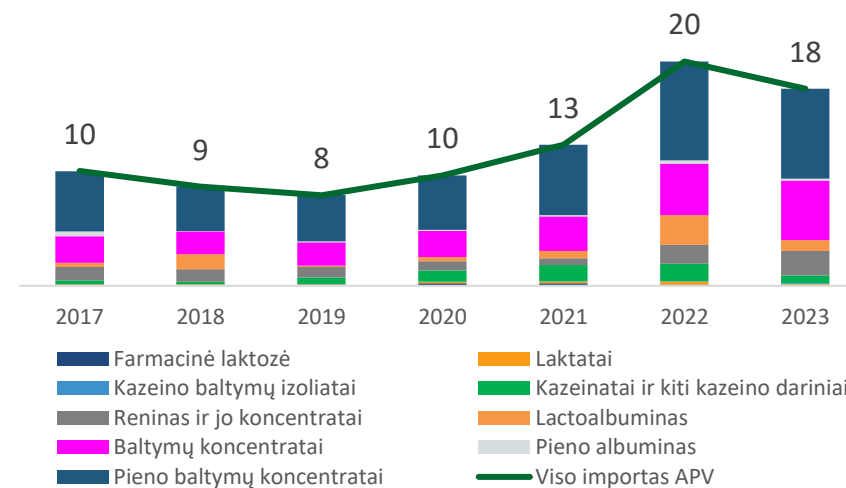
APV pieno produktų eksporto dalis, mln. Eur

Aukštos pridėtinės vertės (APV) pieno produktų eksportas, mln. Eur

APV pieno produktų importas, mln. Eur

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra

Strategija. Efektyvumas. Vertė

Detalesnė informacija:

**Edmundas Piesarskas,
Partneris**

Mob: +370 699 87855

E-mail: edmundas@ekt.lt

UAB „Ekonominės konsultacijos ir tyrimai“

J. Jasinskio g. 16 B, LT-03163 Vilnius

Tel.: (8-5) 252 6225

Faks.: (8-5) 252 6226

El. paštas: ekt@ekt.lt,

<http://www.ekt.lt>